

College van burgemeester en wethouders
t.a.v. wethouder Sport, dhr. E. van der Burg
Postbus 202
1000AE Amsterdam

Amsterdam, 4 maart 2015

Betreft: Tarievensystematiek

Kopie aan: Leden van de raadscommissie Zorg en Sport

Geachte wethouder Van der Burg, beste Eric,

In reactie op uw verzoek aan de Sportraad om advies uit te brengen over de tarievensystematiek stuur ik u deze brief, waarin wij ingaan op de nota van uitgangspunten ten aanzien van sporthallen en gymzalen (I) alsmede het voorstel voor de nieuwe tarieven voor de binnensport (II). De belangrijkste aanbevelingen luiden:

1. De Sportraad adviseert de uitgangspunten bij de tarieven voor buitensportaccommodaties en zwembaden uit te stellen en in samenhang met de nieuwe tarieven voor deze accommodaties vast te stellen.
2. De Sportraad adviseert bij het vaststellen van tarieven voortaan meer waarde toe te kennen aan de aard van het gebruik in plaats van louter het organisatieverband.
3. De Sportraad adviseert de voorgestelde tariefsverhoging door te voeren, maar deze gepaard te laten gaan met een spoedige en adequate herinrichting van de sport conform ons eerdere advies.
4. De Sportraad adviseert ten aanzien van de groep commerciële onderscheid te maken tussen hen die sportieve activiteiten aanbieden en zij die dat niet doen, waarbij de eerste groep een meer maatschappelijk tarief wordt gerekend.
5. De Sportraad adviseert ROC opleidingen onder te brengen bij de gebruikersgroep Amsterdamse onderwijsorganisaties.

Inleiding

Aantrekkelijke en toegankelijke sportaccommodaties zijn onmisbare voorzieningen voor iedere vitale stad. Alle gemeentelijke investeringen hierin zijn een direct gevolg van de geformuleerde ambities op het gebied van onder meer de sportparticipatie, de gezondheid en het onderwijs in Amsterdam. De huur die de gemeente ontvangt voor het gebruik van deze accommodaties weegt echter in de meeste gevallen niet op tegen de totale kosten, maar is vanuit maatschappelijk oogpunt doorgaans aanvaardbaar. De hoogte van deze huur (tarief) kan bovendien verschillen per gebruiker en is vaak historisch bepaald. Bij iedere herziening van deze tarieven dient de gemeenteraad zich derhalve af te vragen of deze (indirecte) subsidies en de onderlinge verschillen tussen gebruikers nog terecht en te verantwoorden zijn. Het draait daarmee in feite om de vraag welke (groepen) Amsterdammers gesubsidieerd gebruik mogen maken van de gemeentelijke sportaccommodaties en in welke onderlinge verhouding.

De Sportraad is een groot voorstander van het subsidiëren van het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties wanneer dat bijdraagt aan sportieve of daaraan gerelateerde (gezondheid, onderwijs etc.) doelstellingen van onze stad. Het geniet echter onze voorkeur om deze subsidie meer af te laten hangen van de aard van het gebruik van de accommodatie. In plaats van, zoals nu gebeurt, het organisatieverband waarin dit gebruik plaatsvindt. Want hoewel het oorspronkelijk de bedoeling was sportaccommodaties goedkoop aan te bieden aan alle inwoners van Amsterdam, is momenteel het verband waarin je sport bepalend voor de korting die je geniet en de uren die je krijgt toegewezen. Dit doet naar mening van de Sportraad onvoldoende recht aan de veelzijdige wijze waarop Amsterdammers elkaar tegenwoordig treffen/ontmoeten om te sporten en bewegen.

Deze redenering vormt het uitgangspunt voor dit advies. Een advies dat zich beperkt tot de binnensportaccommodaties. De Sportraad acht het niet zinvol om op dit moment de uitgangspunten bij het vaststellen van tarieven voor zwembaden en sportvelden te beoordelen zonder daarbij te kunnen beschikken over onder meer cijfermatige

achtergrondinformatie en de betreffende verhuurrichtlijnen. De Sportraad stelt daarom voor deze uitgangspunten vast te stellen in samenhang met de harmonisatie van de tarieven voor deze accommodaties, zoals nu voorzien voor het najaar van 2015 (met ingang van seizoen 2016-2017). Vooruitlopend hierop kan de Sportraad wel alvast instemmen met de voorgestelde stijging van 1% van de tarieven voor zwembaden en sportvelden, met ingang van seizoen 2015-2016. Onze opvattingen en aanbevelingen in het vervolg van dit advies betreffen dus alleen de binnensportaccommodaties en zijn geformuleerd naar aanleiding van de nota van uitgangspunten ten aanzien van sporthallen en gymzalen (I) alsmede het voorstel voor de nieuwe tarieven voor de binnensport (II).

I   Uitgangspunten tarieven sporthallen en gymzalen

Het belangrijkste uitgangspunt dient naar mening van de Sportraad te zijn dat voor iedere Amsterdammer die wil sporten een betaalbare accommodatie beschikbaar is. Uiteraard kan deze betaalbaarheid per Amsterdammer verschillen. Enerzijds dient de gemeente hiervoor te waken, maar anderzijds ook meer van te profiteren. Dit laatste kan bijvoorbeeld door meer ondernemerschap te tonen bij het beheer en de exploitatie van de accommodaties. Het invoeren van piektarieven op populaire tijdstippen, een hoger tarief rekenen voor gewilde locaties of kwalitatief aantrekkelijke accommodaties en het kritisch beoordelen van de eigen bedrijfsvoering zijn hiervan slechts enkele voorbeelden. Een hoger tarief betekent overigens geenszins een marktconform of kostendekkend tarief. Tevens worden exploitanten zo gedwongen belangrijke stuurgegevens, waaronder bezettingsgraden, gebruiksintensiteit en omzet per eenheid, beter in kaart te brengen teneinde de doelmatigheid te vergroten. Gegevens die tot op heden deels ontbreken maar wel essentieel kunnen zijn voor het formuleren van sportbeleid.

Haar maatschappelijke verantwoordelijkheid aan de andere kant verplicht de gemeente ervoor te waken dat het bepaalde (groepen) sporters onmogelijk gemaakt wordt om gebruik te kunnen maken van de gemeentelijke sportaccommodaties. Hoewel gereduceerde tarieven hier in belangrijke mate voorzien door sporters financieel tegemoet te komen, gaat deze

verantwoordelijkheid wat de Sportraad betreft verder. De gemeente zou er bijvoorbeeld eveneens voor moeten zorgen dat een gezonde diversiteit aan sporten gewaarborgd blijft, maar ook dat nieuwe gebruikers voldoende mogelijkheden krijgen om accommodaties te huren. Om dat te waarborgen adviseert de Sportraad de volgende wijzigingen in de nota van uitgangspunten door te voeren.

Verenigingen

De Sportraad kan zich grotendeels vinden in de voorgestelde segmentering in gebruikers (doelgroepen). Door ten eerste verenigingen optimaal te accommoderen houden we een grote groep sporters in beweging en ondersteunen we verdere aanwas van leden. Verenigingen zijn al decennia trouwe gebruikers van onze accommodaties en dragen structureel bij in de kosten daarvan alsmede aan het onderliggende doel: zoveel mogelijk Amsterdammers in beweging te krijgen en houden! Wel is de Sportraad van mening dat de hoogte van het tarief niet zou mogen afhangen van het lidmaatschap van een bij het NOC*NSF aangesloten bond (bepalingen 1ai, 1aii en 1b).

Onderwijsorganisaties

Ten aanzien van de tweede groep, de Amsterdamse onderwijsorganisaties, wil de Sportraad het college en de gemeenteraad er op attenderen dat ROC opleidingen hier op dit moment niet toe worden gerekend. Hoewel zij geen wettelijke verplichting kennen tot het aanbieden van bewegingsonderwijs, is er in Amsterdam toch een aantal dat hier ruimte voor maakt binnen het curriculum en met eigen middelen investeert in sport- en beweegaanbod voor leerlingen tussen de zestien en achttien jaar. Temeer daar inactiviteit onder deze groepen jongeren gemiddeld hoger ligt dan onder hun leeftijdsgenoten op het VO, zouden ROC opleidingen naar mening van de Sportraad eveneens tot de doelgroep onderwijsorganisaties moeten worden gerekend. Hoewel dit qua tarifiering geen verschil maakt, kan dit hen helpen bij de verdeling van de beschikbare uren (bijlage 3 verhuurrichtlijnen) en wellicht stimuleren het sport- en beweegaanbod uit te breiden.

Commerciële partijen

De belangrijkste kanttekening die de Sportraad wenst te plaatsen betreft groep vier, de commerciële partijen. Wij menen dat deze te breed gedefinieerd is en onvoldoende recht doet aan de wijze waarop grote groepen Amsterdammers tegenwoordig sporten en bewegen. Door iedere commerciële gebruiker – van house party tot bijvoorbeeld zelfstandig streetdancedocent – over één kam te scheren wordt naar mening van de Sportraad voorbij gegaan aan de essentie van de differentiatie in tarieven. Zoals eerder betoogd zou hier de aard van de activiteit leidend moeten zijn en niet het organisatieverband. Dit kan vrij eenvoudig ingevoerd worden door de groep commerciële onder te verdelen in aanbieders van sportieve activiteiten en aanbieders van niet sportieve activiteiten. Met deze laatste groep behouden de exploitanten de vrijheid om individuele tariefafspraken te maken. De eerste groep wordt een uniform tarief gerekend dat concurrerender is met het maatschappelijk en verenigingstarief. Ook bij de toewijzing van uren dient meer rekening met hen gehouden te worden.

Het belang van dit onderscheid schuilt in de toename van anders georganiseerde sportaanbieders, waaronder een grote groep sociale sportondernemers. Zij brengen dagelijks vele Amsterdammers in beweging en doen dat doorgaans vanuit een passie voor een bepaalde tak van sport. Uit deze hoek komt veelal vernieuwend sportaanbod dat goed aansluit bij de veranderende sportbehoefte van de jonge en oudere Amsterdammer. Dit blijkt ook uit de sportdeelnamecijfers van onze stad, die laten zien dat zij inmiddels een aanzienlijk deel van de Amsterdammers weet te bereiken en (weer) in beweging weet te krijgen. Dit onderscheid creëert bovendien de ruimte om ook flexibel in te kunnen spelen op weer andere, nieuwere verbanden die sport faciliteren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de opkomst van online sportplatformen die Amsterdammers (onbekenden of vrienden) aan elkaar koppelen om deel te nemen aan sportactiviteiten in sporthallen, parken, of op pleintjes en sportvelden. Deze diffuse groep anders georganiseerde sportaanbieders levert hiermee net als andere aanbieders een belangrijke bijdrage aan de sportieve doelstellingen van onze stad. De Sportraad is van mening dat de gemeente hen daarbij meer tegemoet dient te komen.

II Harmonisatie tarieven

Zoals terecht wordt aangegeven, verschillen de huidige tarieven voor de gemeentelijke binnensportaccommodaties per stadsdeel en zijn deze verschillen vaak historisch bepaald. Het gebrek aan logica en transparantie die dit tot gevolg heeft, was voor de Sportraad al eerder aanleiding om te pleiten voor een herziening van deze tarieven.¹ Dat het college hiertoe nu het initiatief heeft genomen kan dan ook op onze instemming rekenen.

Hierbij wenst de Sportraad echter wel een duidelijk onderscheid te maken tussen de genoemde harmonisatie (die bijvoorbeeld ook budgetneutraal zou kunnen verlopen) enerzijds en de geplande verhoging van de tarieven om een deel van de taakstelling te realiseren anderzijds. De invulling van deze taakstelling is ambtelijk vastgesteld en met name de keuze voor het verhogen van de tarieven wekt verbazing bij de Sportraad. Het heroverwegingsprogramma *1 stad, 1 opgave*, waar de taakstelling uit voortkomt, was immers ooit bedoeld als een bezuinigingsoperatie op de gemeentelijke organisatie. Een tariefsverhoging is echter een directe doorbelasting aan de (reeds sportende) burger. Met deze keuze gaat het college naar onze mening te gemakkelijk voorbij aan het belang van een volledige en adequate herinrichting van de Sport. De Sportraad adviseerde hier eerder over en is ervan overtuigd dat dit kan leiden tot de noodzakelijke extra financiële ruimte, mits ook daadwerkelijk de nadruk gelegd zal worden op meer ondernemerschap bij het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke sportaccommodaties.²

Er van uitgaande dat deze herinrichting nu ook spoedig en adequaat in gang wordt gezet en de meeropbrengsten direct terugvloeien naar de sport, is de voorgestelde tariefsverhoging voor de Sportraad aanvaardbaar. Betaalbaarheid van gemeentelijke sportaccommodaties dient in onze ogen te allen tijde voorop te staan, wat evenwel niet hoeft te betekenen dat de tarieven niet mee kunnen groeien met de daadwerkelijk door de gemeente gemaakte kosten. Van primair belang achten wij echter dat dit niet leidt tot buitenproportionele uitval van

¹ Advies Organisatiestructuur van de Sport – 9 april 2013

² Advies Organisatiestructuur van de Sport – 9 april 2013

bestaande sporters. Zij zijn immers de belangrijke groep Amsterdammers die al bewegen en waarvan we graag zien dat ze dat nog heel lang blijven doen. Behoud van het bestaande aantal bewegende Amsterdammers die structureel gebruik maken van onze binnensportaccommodaties dient voorop te worden gesteld en het effect van een mogelijke tariefsverhoging op hun aantal dient voortdurend te worden bewaakt. Zoals gezegd, is een buitenproportionele uitval naar aanleiding van een tariefsverhoging niet aanvaardbaar. Dat deze groep structurele gebruikers daarom in bepaalde gevallen kunnen rekenen op een geleidelijke invoering van de tariefsverhoging juicht de Sportraad dan ook toe.

Met vriendelijke groet,

mr. drs. R.D. Geerlings

Voorzitter

SPORTRAAD AMSTERDAM